

Není devět jako devět

Učitelé dostanou přidáno – ale nakonec úplně jinak, než vláda slibovala

SILVIE LAUDER

Když se na konci prázdnin sešel ministr školství Robert Plaga (za ANO) se zástupci školských odborů a zaměstnavatelů, zdálo se vše jasné. Platy učitelek a učitelů se v roce 2021 zvýší o devět procent. Plaga se na tom, že vláda pojede podle již před časem ohlášeného jízdního řádu navyšování financí do školství, domluvil s ministryní financí Alenou Schillerovou (ANO) a záměr následně potvrdil také před poslanci školského výboru. Otevřená zůstala jen otázka, jak se navýšení rozdělí mezi tzv. tarifní, tedy pevnou, složku platu a část pohyblivou, do níž se počítají odměny pedagogům, které rozděljuje jejich konkrétní nadřazení. I zde byla nicméně shoda

na tom, že většina plánovaných peněz půjde do pevné složky platu. Odbory požadovaly 80 procent do tarifu, 20 procent do nadtarifu, zaměstnavatelé podporovali poměr 70 ku 30. A ministr sliboval, že se této logiky bude držet: „Moje představa rozhodně není, že by to mělo většinově směřovat do nadtarifních složek platů.“

Jak se nicméně odbory, poslanci i zástupci učitelských profesních informací dozvěděli těsně před Vánoce, dopadlo to přesně naopak. Slib devítiprocentního

navýšení sice vláda splní, většina peněz (pět procent) ale půjde na odměny, do tarifu pak menší díl (čtyři procenta). Kritika se na ministra snáší také kvůli faktu, že změnu neprojednal s partnery ani s poslanci, a to včetně těch koaličních. „Vůbec jsme to dopředu nevěděli,“ říká šéf školských odborů František Dobšík. „Nečekal to nikdo,“ dodává místopředsdkyně výboru a ex-ministryně školství Kateřina Valachová (ČSSD). „Je to porušení veřejného slibu vlády, který ministr opakoval na školském výboru.“ Zklamání z nesplněných

„Náročnost učitelské profese by měla být ohodnocena už v základu platu jako třeba u hasičů nebo policistů.“

slibů rezonuje i mezi učiteli. „Chci vyjádřit své velké rozhořčení a zklamání nad opětovným nedodržáním slibu vlády učitelům – kolikáté už v posledních čtyřech letech? – ohledně navýšení jejich platů,“ napsal ministři v e-mailu akademický malíř Ondřej

Šmerda, který učí na Vyšší odborné škole a Střední umělecké škole Václava Hollara v Praze.

Ministr Plaga říká, že na projednání změn s partnery a poslanci neměl čas a poměr tarifní a nadtarifní složky vysvětluje dvěma argumenty: jednak jsou prý v mezinárodním srovnání finance určené na odměňování pedagogů nízké a vedle toho by měli ředitelé a ředitelky škol dostat lepší nástroj, jak oceňovat schopnější a pracovitější členy svých týmů. „Ten, kdo je odpovědný za školu a má povinnost odměňovat učitele podle výkonu, je ředitel, který k tomu musí mít prostředky od státu,“ řekl Plaga minulý týden deníku Právo.

Zástupci profesních organizací sice oceňují, že ke zvýšení došlo (zejména v době, kdy se lidé o práci bojí či o zdroj obživy rovnou přicházejí), konečný výsledek i Plagovo vysvětlení však vzbuzují značné rozpaky. Jednak platí, že dalším klíčovým státním zaměstnancům, třeba zdravotníkům nebo pracovníkům v sociálních službách, se platy letos zvýší o deset procent pouze v tarifu. „Náročnost učitelské profese by měla být ohodnocena už v základu platu tak, jak to mají zdravotní sestry, lékaři, hasiči nebo policisté. Tedy další profese, které ve společnosti pokládáme za důležité,“ říká Valachová. „Nepůsobí to dojmem, že učitelé jsou pro vládu prioritou. Zejména dnes, kdy v návaznosti na covid musíme do vzdělávání nalít co nejvíc.“ Panují také obavy, že v ekonomicky nestabilní době může vláda v oblasti nadtarifu snadno škrtnout. „Stát se zadlužuje a sebrat nenárokové složky platu je velmi jednoduché, zatímco sáhnout na tarif je politicky velmi problematické,“ vysvětluje Dobšík.

I zástupci učitelských organizací, kteří v obecné rovině podporují strategii poskytující šéfům škol více peněz na odměny, mají pochybnosti ohledně funkčnosti modelu v tuzemské praxi. „Učitelé se bouří právem. Mají zkušenost, že jejich ředitel nerozděljuje peníze transparentně, nemluví s nimi o tom, nevědí, proč kdo dostal jakou odměnu,“ říká předsdkyně Učitelské platformy Petra Mazancová a dodává, že zároveň není mezi učiteli příliš zvykem, aby na své nadřazené v tomto směru zatlačili.

Debata o navyšování platů učitelů nicméně není u konce. Poslankyně Valachová avizuje, že téma znovu otevře na jednání školského výboru hned ve středu 6. ledna. „Chci to koaličně řešit,“ říká. „Budeme se ptát, proč ministr porušil svoje sliby.“ ●